

“Kindermishandeling, een breinbreker”

Nascholing van afdelingen radiologie, klinisch microbiologisch lab,
klinisch chemisch lab en pathologie

26 november 2019

Welkom

Week tegen Kindermishandeling

18 t/m 24 november 2019

De afgebeelde personen hebben geen relatie met het onderwerp

Programma

17.30 uur	Ontvangst met warm en koud buffet
18.15 uur	Welkomstwoord en mededelingen
18.30 uur	Deel 1 kindermishandeling en huiselijk geweld <i>Henrica Elburg Wiersema – aandacht functionaris kindermishandeling</i> <i>Dorien Broekhuijsen – kinderarts sociale pediatrie</i> <i>Anita Wix – ervaringsdeskundige</i>
19.45 uur	Pauze
20.00 uur	Deel 2 kindermishandeling en huiselijk geweld
21.00 uur	Einde

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Signaleren en handelen

Huis(houd)elijk geweld

Inhoud

Introductie

Feiten en cijfers kindermishandeling en huiselijk geweld

Lange termijn gevolgen

Stap voor stap: de Verbeterde Meldcode met afwegingskader 'De Kindcheck'

3 stappen om de drempel te verlagen

Tips voor de praktijk

Feiten en cijfers

Kindermishandeling 119.000 per jaar

1 kind per schoolklas

Huiselijk geweld 200.000 per jaar

Ouderenmishandeling 120.000 per jaar

Samen: zo'n half miljoen slachtoffers elk jaar weer

Dagelijkse realiteit.. ook voor een deel van onze patiënten

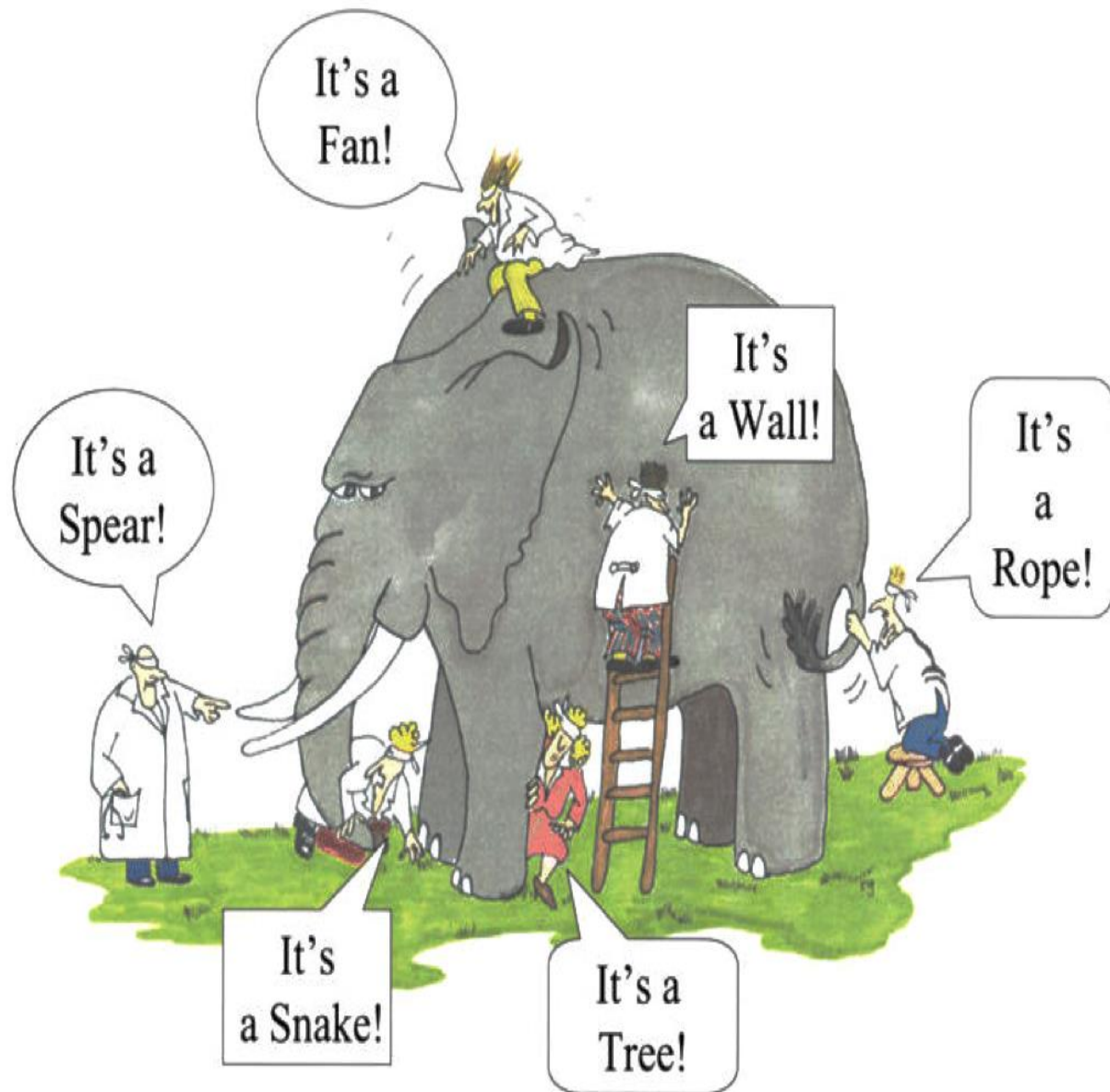
Disbalans draagkracht - draaglast

Film: kindermishandeling durf er naar te vragen

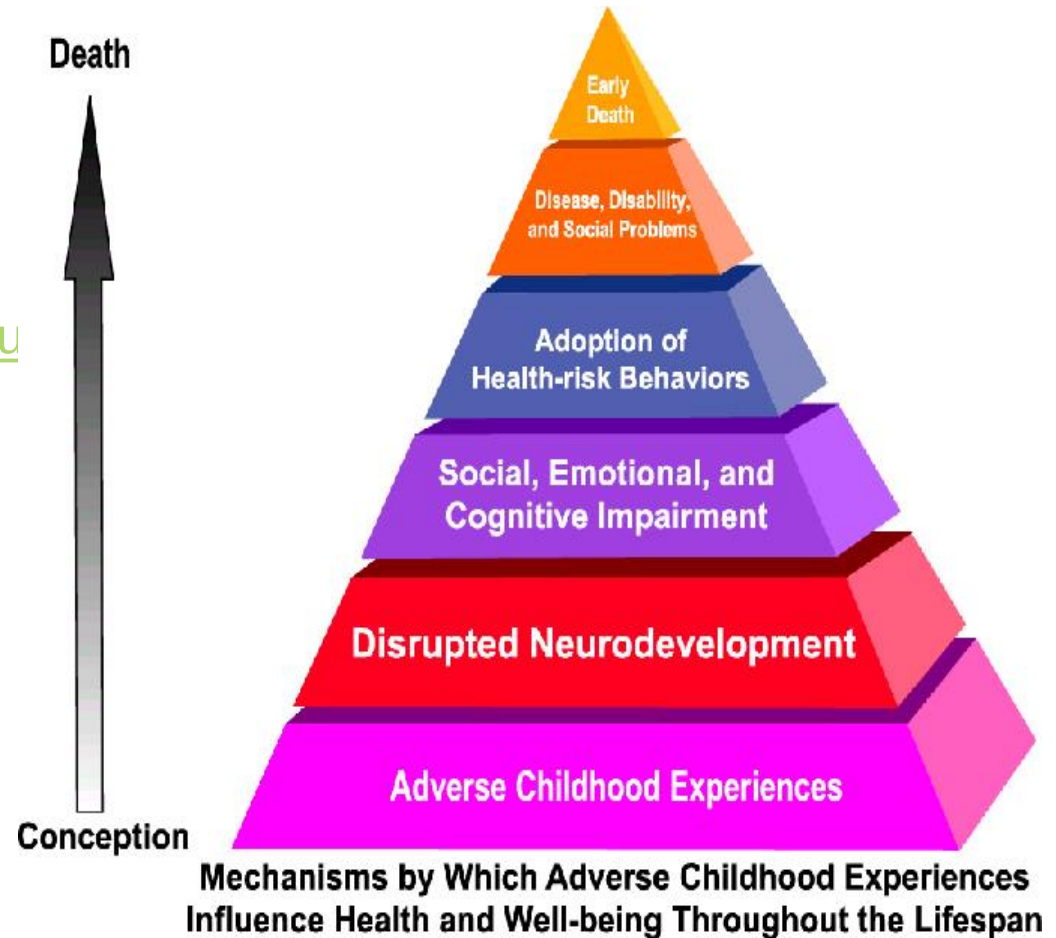
<https://www.youtube.com/watch?v=2GbYHQshq2w&t=1s>

Puzzelstukjes verzamelen

De lange termijn gevolgen: toxische stress

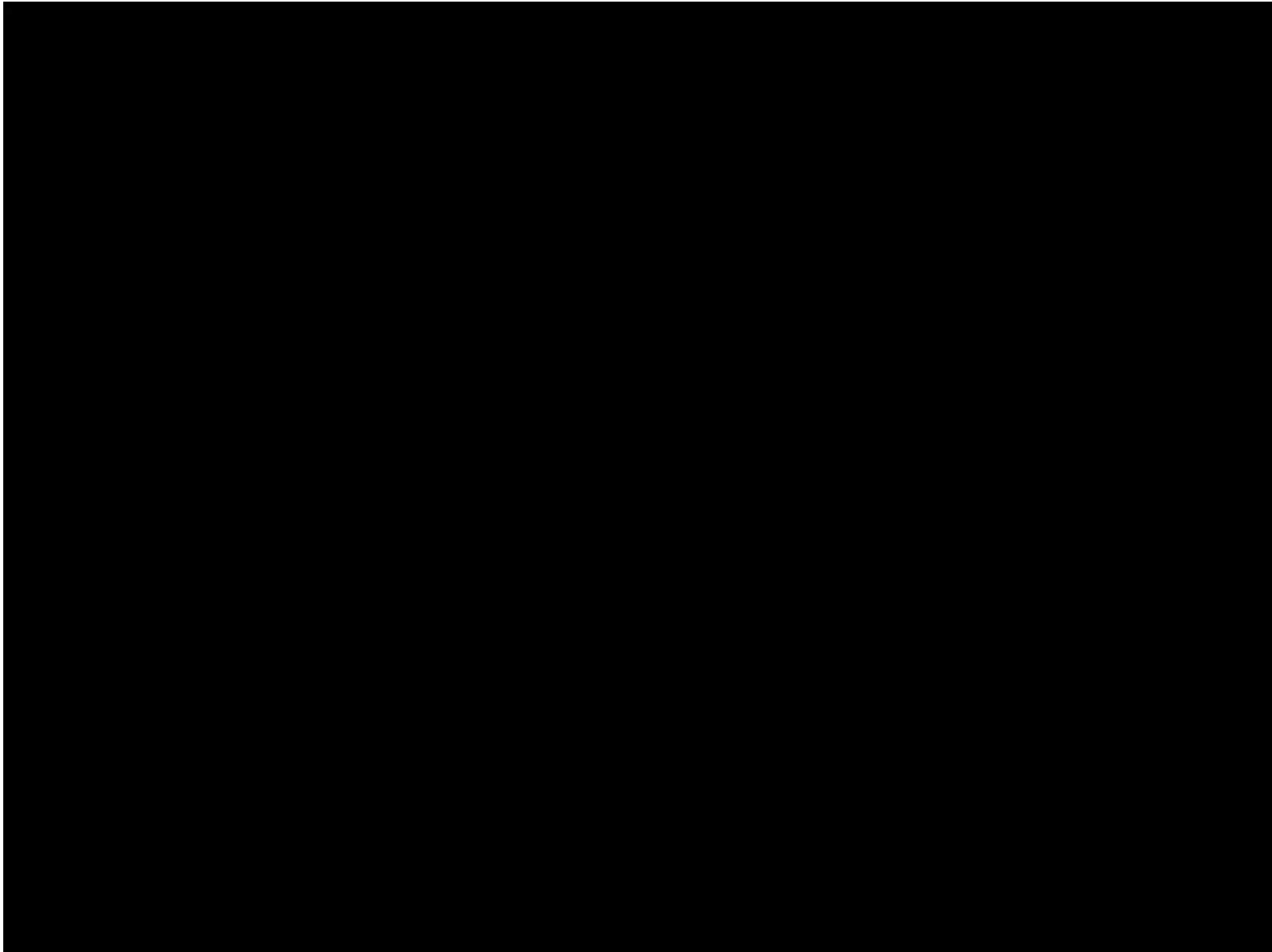
<https://www.youtube.com/watch?v=nXN5u>

Kijk breder: de Kindcheck

Stap voor stap: Wet verbeterde Meldcode met afwegingskader 2019

<https://youtu.be/GnOoWYOhQ44>

Handelingsverlegenheid

Moet ik hier wat mee?

Wat moet ik doen?

Ik heb hier geen tijd voor

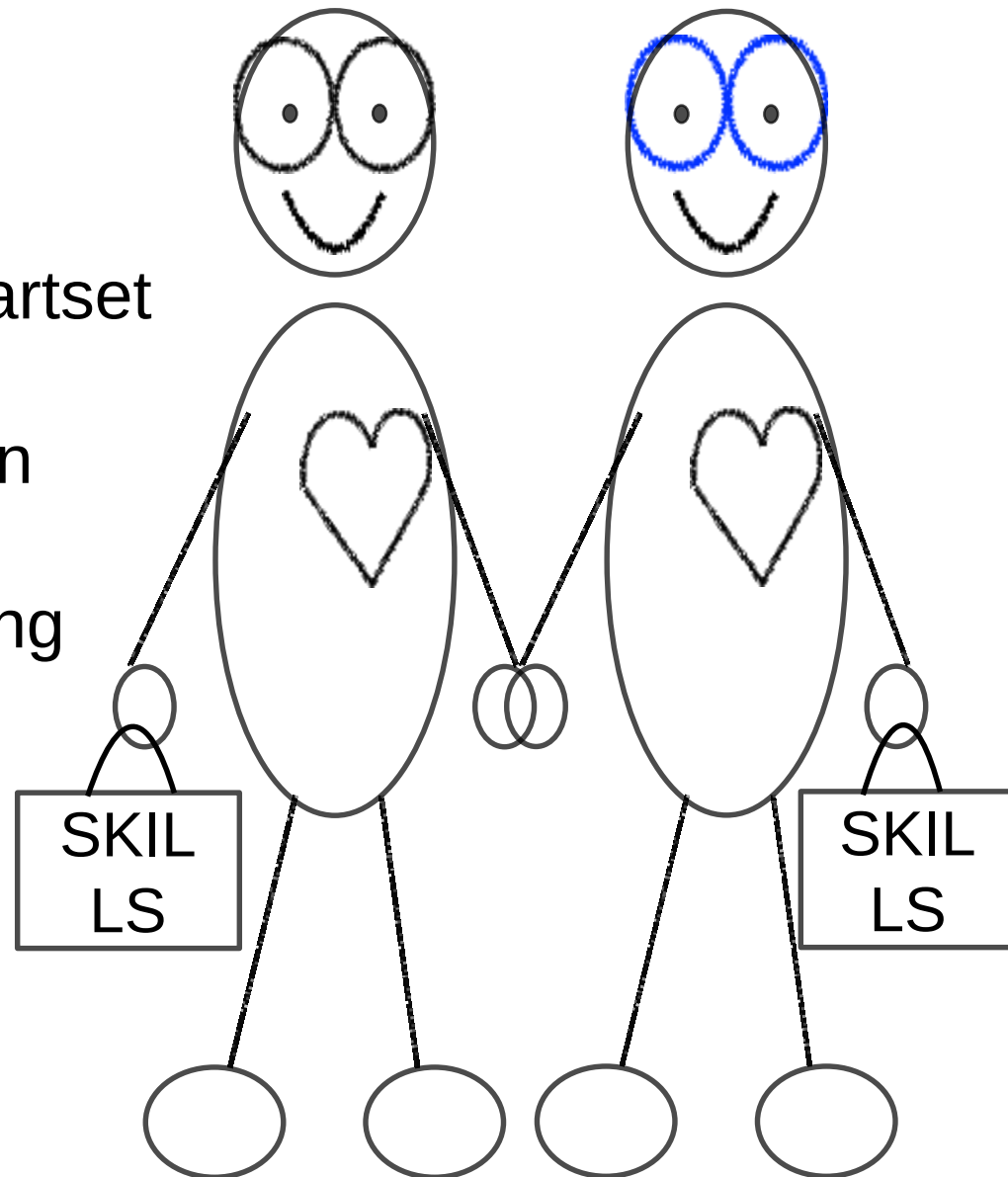
Straks beschuldig ik
iemand onterecht...

...Moet ik hier
wat mee?..

Wat als je het wel goed hebt?

- Mindset- Heartset
- Vaardigheden
- Samenwerking

Tot slot

Niets is wat het lijkt!

Neem het besluit te *willen* zien

Leer signaleren (volg de E- learning modules via Isala academie, check de website van Augeo, Isala plein huiselijk geweld, signalenkaart.nl)

Signalen? Doorloop **SAMEN** de stappen van de meldcode

Kijk breder & vraag door

Niet oordelen

Overleg **altijd** met een deskundige collega (aandacht functionaris)

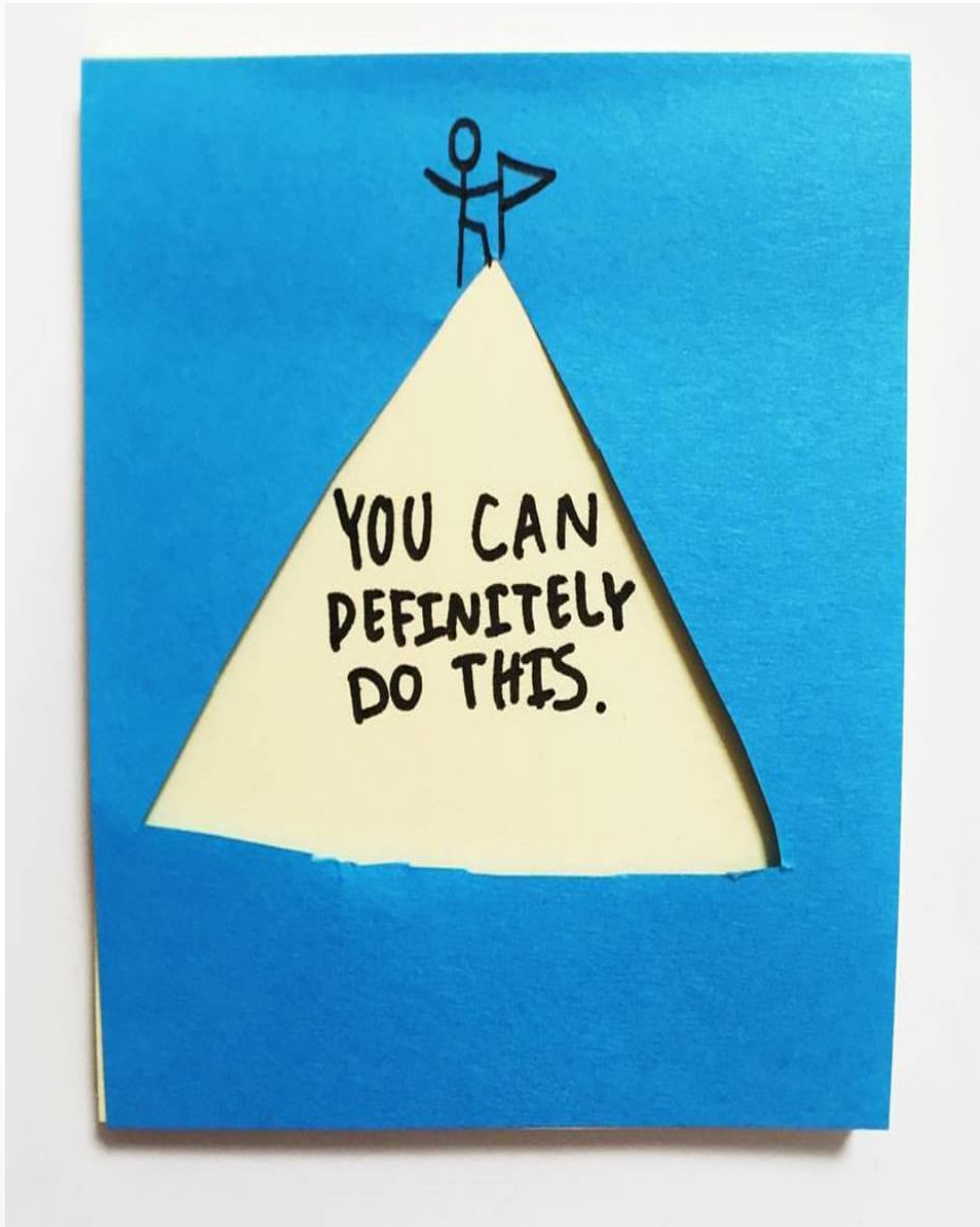
Veilig Thuis: 0800 2000 (elke dinsdag 12:00 - 14:00 uur in Isala)

Jij

**kan
iemand
een kans
op hulp
bieden!**

Maaïke Brunekreef

m.brunekreef@isala.nl

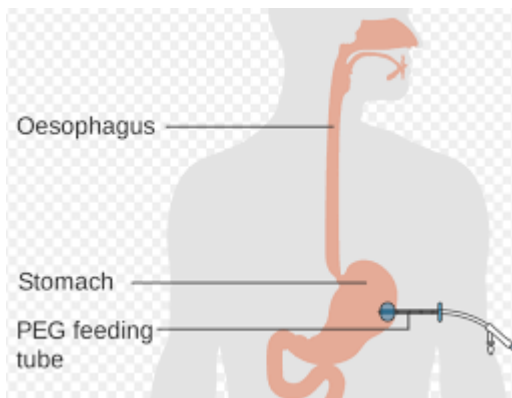
Henrica Elburg

wiersmah@isala.nl

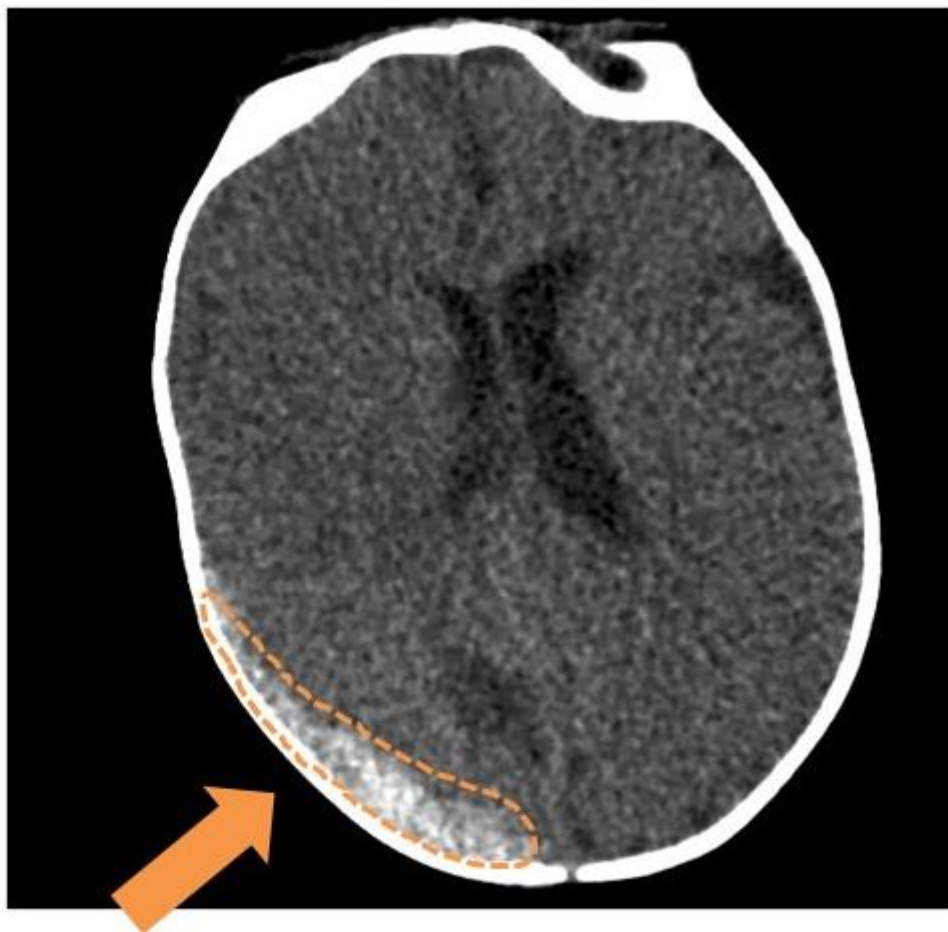

Gevolgen van kindermishandeling

Dorien Broekhuijsen-van Henten
November 2019

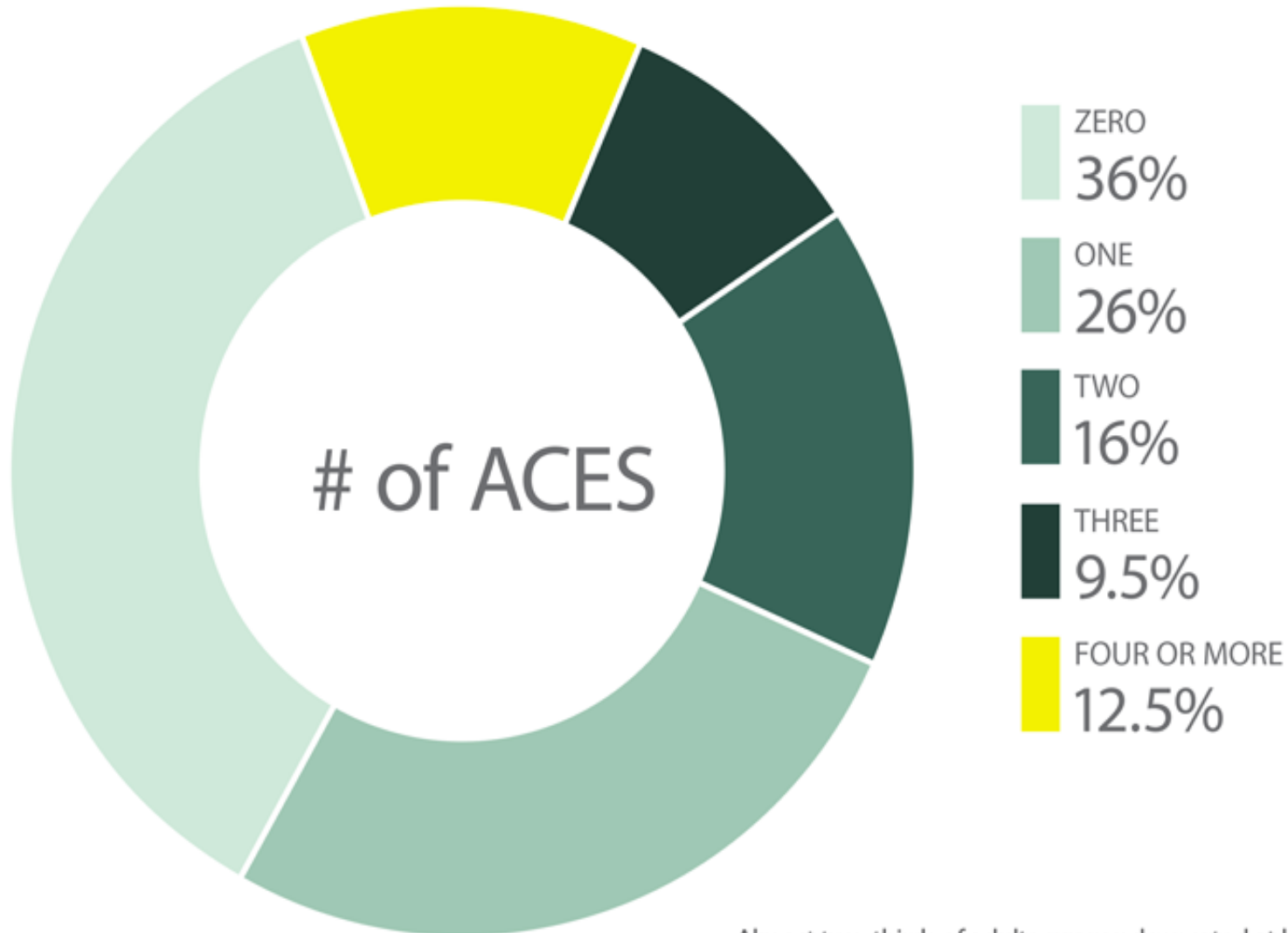
Niet mobiele kinderen krijgen geen blauwe plekken!

**Gevolgen van negatieve ervaringen
op de kinderleeftijd**

Adverse Childhood Experiences

Almost two-thirds of adults surveyed reported at least one Adverse Childhood Experience – and the majority of respondents who reported at least one ACE reported more than one.

4 of meer ACEs

2.2x hogere kans om aan **hart- en vaatziekten** te overlijden

5.5x hogere kans om ernstige **psychiatrische ziekte** te ontwikkelen

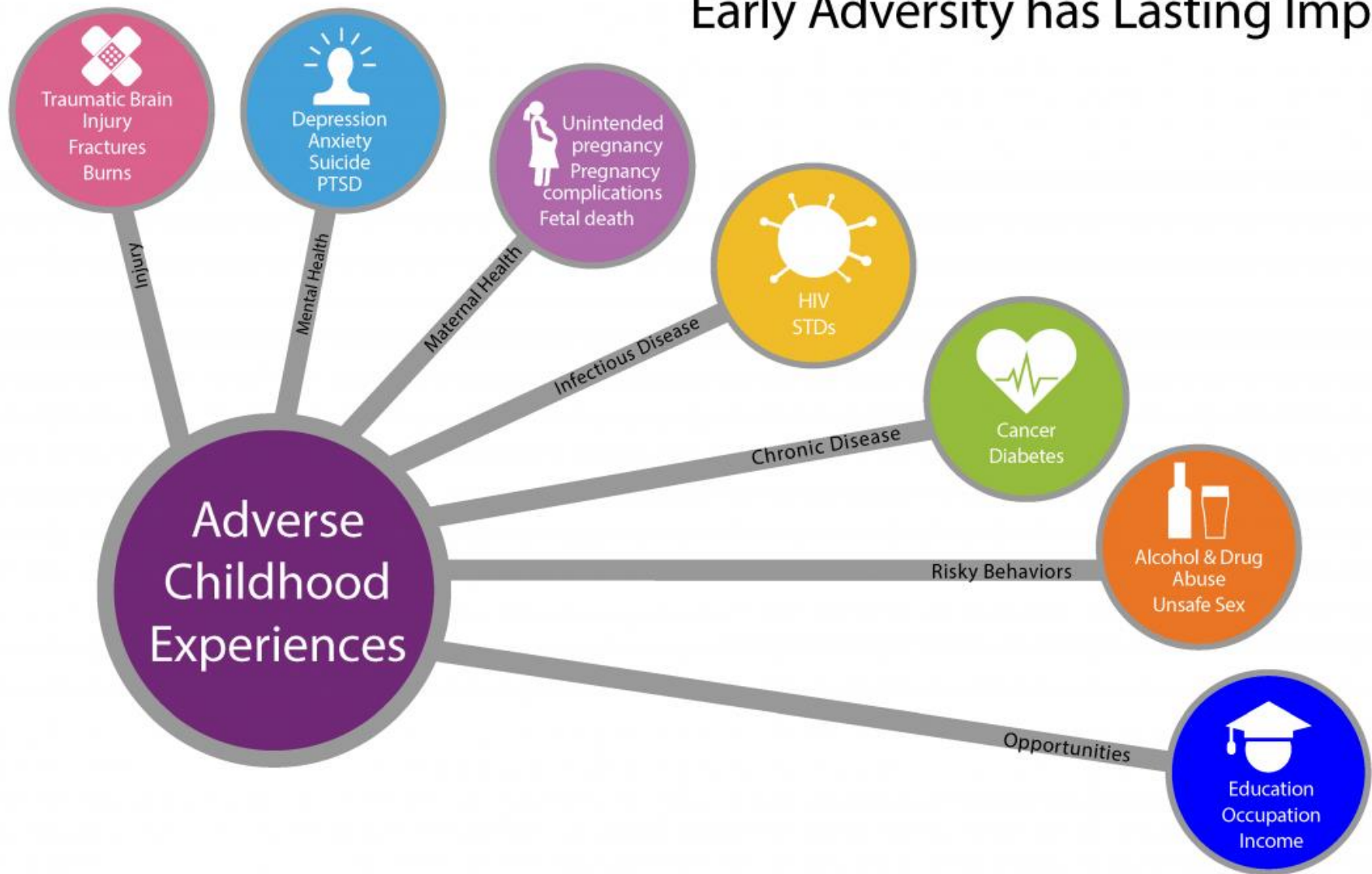
1.9x hogere kans om **kanker** te krijgen

12.2x hogere kans op **zelfmoordpoging**

7.4x hogere kans om **alcoholprobleem** te ontwikkelen

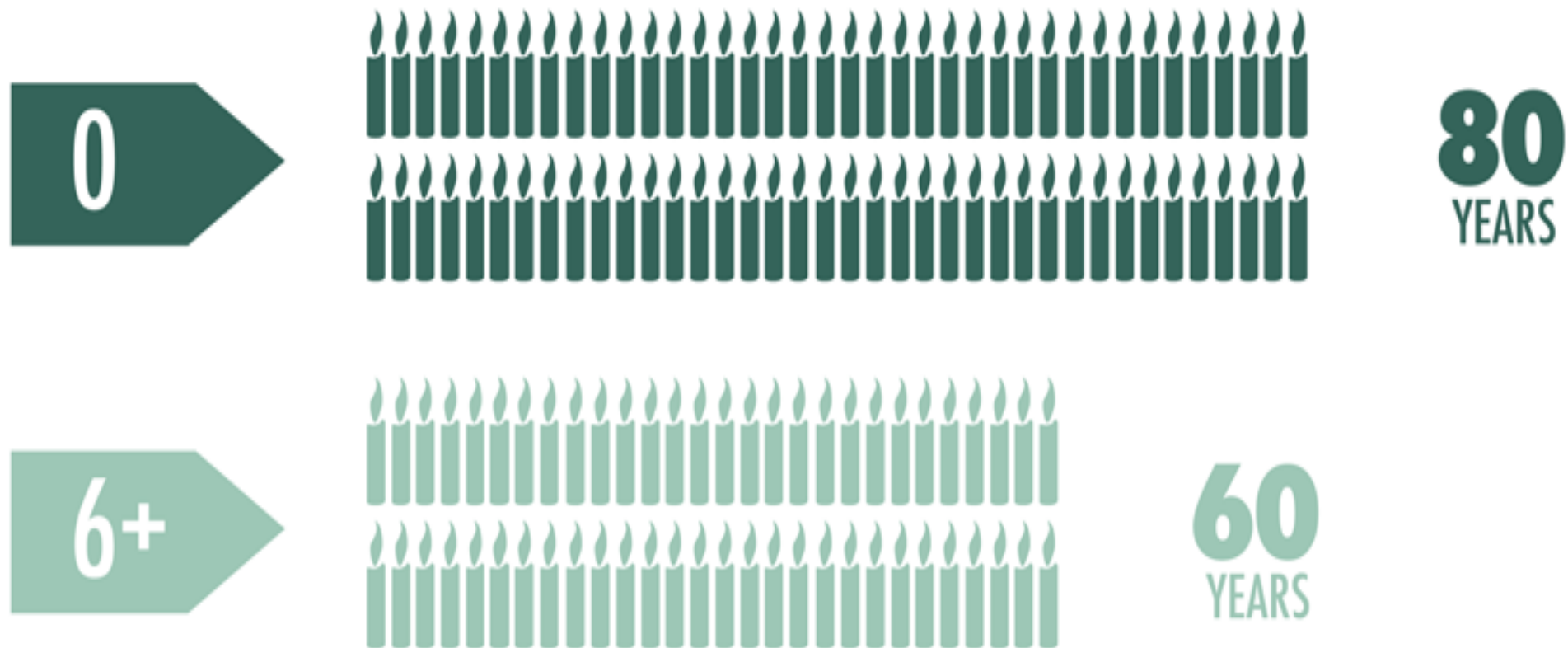
3.9x hogere kans om **emfyseem/chronische bronchitis** te ontwikkelen

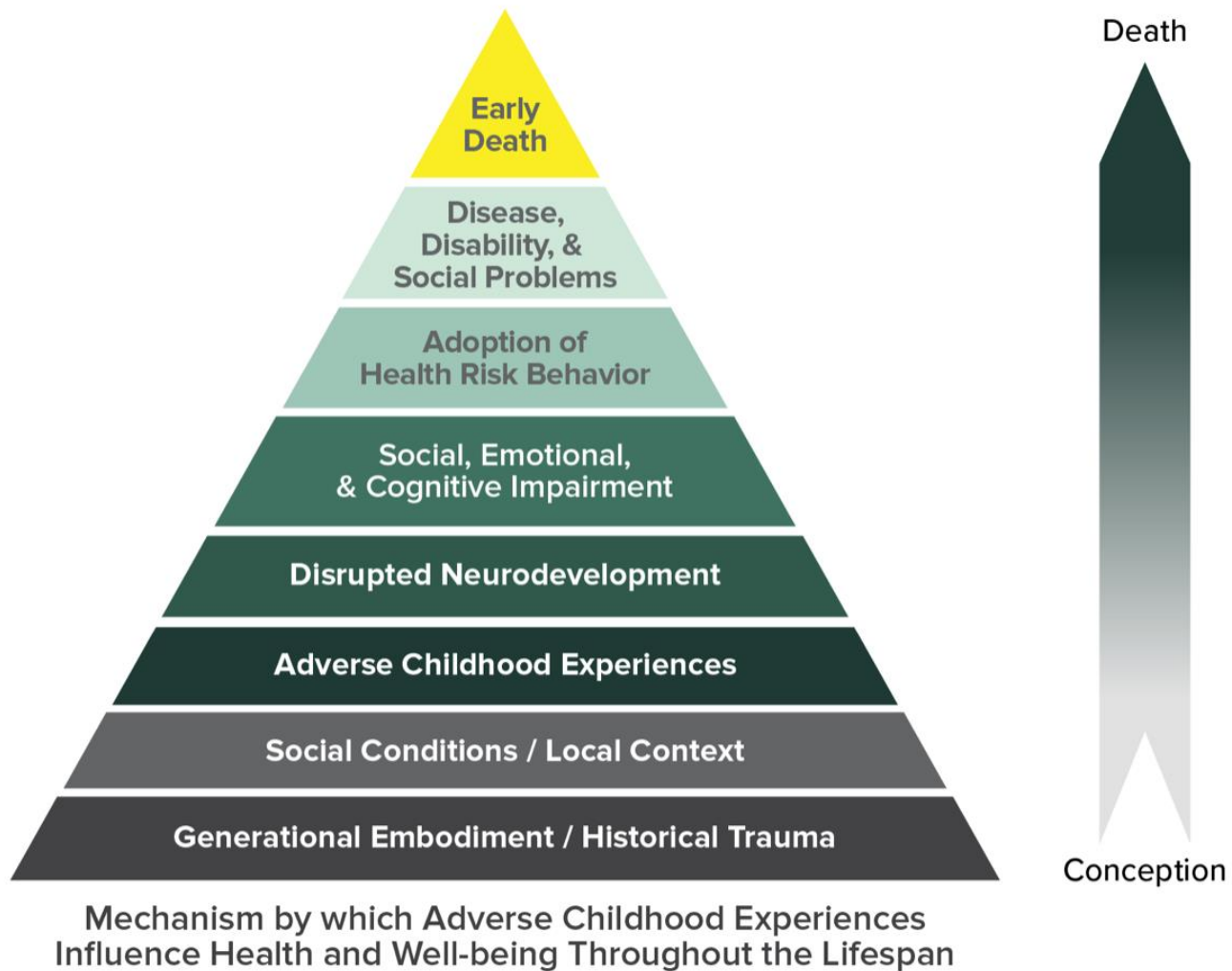
Early Adversity has Lasting Impacts

LIFE EXPECTANCY

People with six or more ACEs died nearly **20 years earlier on average** than those without ACEs.

Toxische stress

POSITIEVE STRESS

Normale gebeurtenissen in je jeugd

AANVAARDBARE STRESS

Gecomplioneerder, eng, uitdagend & langdurig

SCHADELIJKE STRESS

Ernstige, langdurige, oncontroleerbare en/of frequente stress

ALGEMENE STRESSFACTOREN	POSITIEVE STRESS	AANVAARDBARE STRESS	SCHADELIJKE STRESS	ALGEMENE STRESSFACTOREN
	WEGBRENGEN EN OPHALEN BIJ KINDEROPVANG VERWONDINGEN MET SPELEN SPELLETJE VERLIEZEN	NATUURLIJKE/MENSELIJKE TRAGEDIE ARMOEDE SCHEIDING OUDERS OVERLIJDEN VAN EEN DIERBARE	FYSIEKE, SEKSUELE OF GEESTELIJKE MISHANDELING VERWAARLOZING BLOOTSTELLING AAN GEWELD ZWARE FINANCIËLE PROBLEMEN	
	GEEN EXTRA BESCHERMING NODIG 	LIEFDEVOLLE VOLWASSENE BESCHERMT TEGEN SCHADE DOOR STRESS 	GEBREK AAN BESCHERMING 	
	TIJDELIJKE, KORTE TOENAME STRESSHORMONEN KORTE STIJGING HARTSLAG EN BLOEDDRUK	ERNSTIGERE, AANHOUDEnde REACTIE IN BLOEDSOMLOOP & HORMONEN 	LANGDURIGE ACTIVATIE VAN HET STRESSRESPONSSYSTEEM VERSTOORDE ONTWIKKELING VAN HERSENCIRCUITS DEPRESSIE IMMUUMSYSTEEM	
LANGE TERMIJN	MEER VEERKRACHT EN ZELFVERTROUWEN ONTWIKKELING COPINGVAARDIGHEDEN	AANPASSING EN HERSTEL WAARSCHIJNLIJK, MAAR BLIJVENDE FYSIEKE/ EMOTIONELE SCHADE MOGELIJK 	LEVENSLANGE VERANDERINGEN MOGELIJK, ZOALS: HART- EN VAATZIEKTEN ALCOHOLISME PROBLEMEN MET GEHEUGEN, LEREN EN MULTITASKEN ANGSTEN/DEPRESSIES KANKER 	LANGE TERMIJN

EPIGENETICS EXPLAINS HOW EARLY EXPERIENCES CAN HAVE LIFELONG IMPACTS.

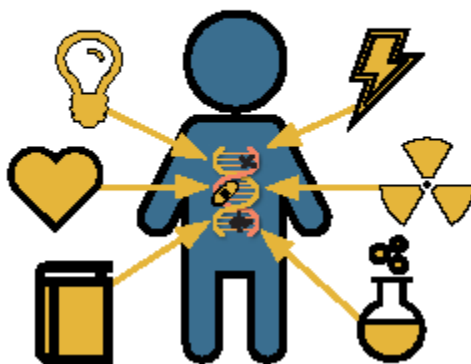
The genes children inherit from their biological parents provide information that guides their development. For example, how tall they could eventually become or the kind of temperament they could have.

When **EXPERIENCES** during development rearrange the epigenetic marks that govern gene expression, they can change whether and how genes release the information they carry.

Thus, the epigenome can be affected by positive experiences, such as supportive relationships and opportunities for learning...

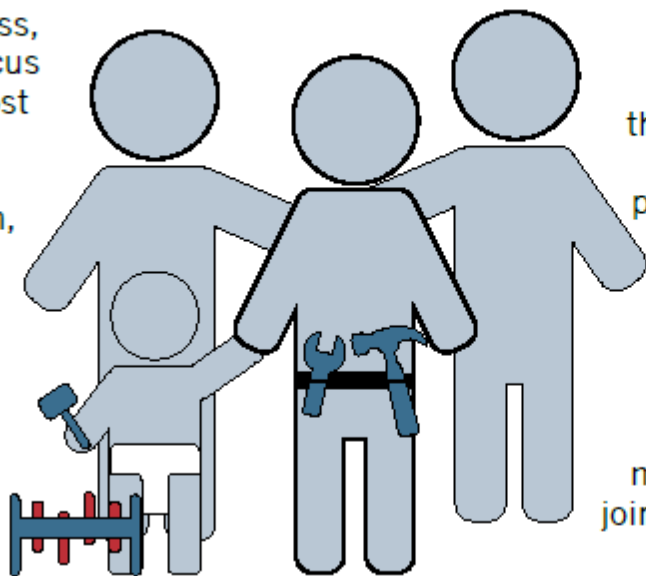

... or negative influences, such as environmental toxins or stressful life circumstances ...

Veerkracht

SUPPORTING EACH OTHER, BUILDING RESILIENCE

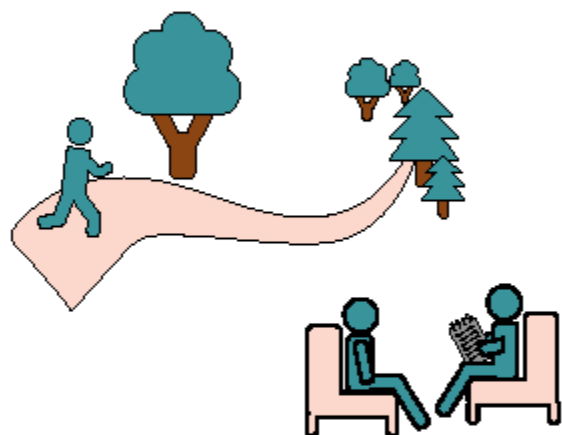
Under this kind of stress, it can be difficult to focus on the fact that the most important thing your children need is love, affection, and attention, along with clear limit-setting. Spending more time playing and snuggling with them, talking to them, or taking walks and exploring together are tools you can use to help connect.

If your stress is making it hard to do these things—if your truck is just too overloaded—reach out for help. Resources like food pantries or free activities can help lift stress. Connect with parents, friends, or family who care, or seek help from a professional so you can get back to nurturing your kids. And when you're out of crisis, you can help others in your community, by letting other parents know that their loving attention can make the biggest difference for their kids, or joining in advocacy to expand family supports.

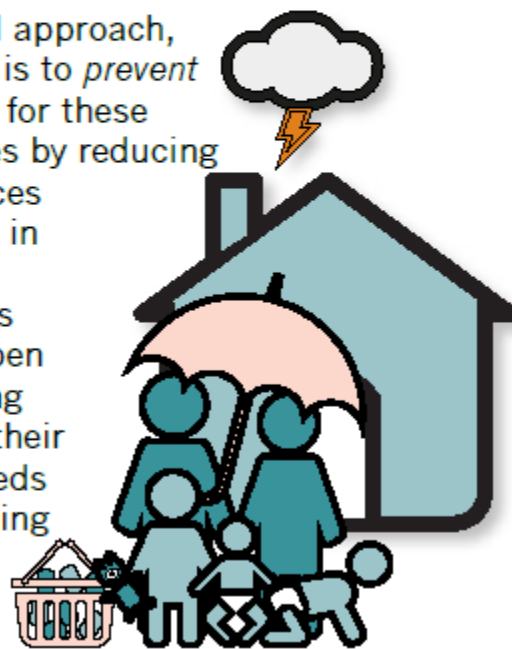

WE CAN REDUCE THE EFFECTS OF ACEs AND TOXIC STRESS.

For those who have experienced ACEs, there are a range of possible responses that can help, including therapeutic sessions with mental health professionals, meditation, physical exercise, spending time in nature, and many others.

The ideal approach, however, is to *prevent* the need for these responses by reducing the sources of stress in people's lives. This can happen by helping to meet their basic needs or providing other services.

Likewise, fostering strong, responsive relationships between children and their caregivers, and helping children and adults build core life skills, can help to buffer a child from the effects of toxic stress.

Samenvattend

- Negatieve ervaringen op de kinderleeftijd hebben grote impact op gezondheid levenslang
- Er komt steeds meer wetenschappelijke onderbouwing naar toxische stress en de effecten daarvan
- Aanpak door vergroten veerkracht
- Preventie is het belangrijkste

Wel thuis!

Vergeet u het **evaluatieformulier** niet in te vullen?

Bij het inleveren van het evaluatieformulier krijgt u een aandenken en uitrijkaart.